

ΕΙΡΜΟΣ 2023

ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ – ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ ΛΑΤΙΝΙΚΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΚΕΙΜΕΝΑ

Eum clari quidam sed improbi viri consecūti erant. Catilīna a Cicerōne ex urbe expulsus est. Socii eius deprehensi sunt et in carcere strangulāti sunt. Ab Antōnio, altero consule, Catilīna ipse cum exercitu suo, proelio victus, interfectus est.

.....

Et si habet Asia suspicionem quandam luxuriae, Murenam laudare debemus, quod Asiam vidit sed in Asia continenter vixit. Quam ob rem accusatores non Asiae nomen Murenae obiecerunt, ex qua laus familiae, memoria generi, honos et gloria nomini constituta est, sed aliquod flagitium ac dedecus aut in Asia susceptum aut ex Asia deportatum.

.....

Sapientem nec paupertas nec dolor prohibet, nec eae res, quae imperitos avertunt et praecipites agunt. Tu illum premi putas malis? Utitur! Non ex ebore tantum Phidias sciebat facere simulacra; ex aere quoque faciebat.

.....

Tum interrogavit filiam, utrum post aliquot annos cana esse mallet an calva. Cum illa respondisset «ego, pater, cana esse malo», mendacium illi pater obiecit: «Non dubito quin calva esse nolis. Quid ergo non times ne istae te calvam faciant?»

A1. Να γράψετε στο τετράδιό σας τη μετάφραση των αποσπασμάτων «Eum clari... interfectus» και «Et si habet... ex Asia deportatum» και «Sapientem... quoque faciebat».

Μονάδες 20

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

B1. Να ελέγξετε την εγκυρότητα των παρακάτω προτάσεων, γράφοντας τη λέξη Σωστό, αν η πρόταση είναι Σωστή, ή τη λέξη Λάθος, αν η πρόταση είναι Λάθος.

α) Η μεγάλη ανάπτυξη της ρωμαϊκής γραμματείας αρχίζει στα ελληνιστικά χρόνια.

β) Η χρήση της λατινικής γλώσσας κατά τη διάρκεια του Μεσαίωνα και του Ουμανισμού ήταν περιορισμένη.

γ) Ο Κορνήλιος Νέπωσ μεταφέρει στη ρωμαϊκή λογοτεχνία τη θουκυδίδεια ιστοριογραφία.

δ) Ο Λουκρήτιος διακωμωδεί και σχολιάζει τα πάντα στις ψυχαγωγικές και διδακτικές του Μενίππειες σάτιρες.

ε) Η παρουσία του Βεργίλιου διαπιστώνεται πληθωρική στην Ύστερη Αρχαιότητα, το Μεσαίωνα και τους Νεότερους Χρόνους.

Μονάδες 10

B2. Να αντιστοιχίσετε τις λατινικές λέξεις της Στήλης Α με τις ετυμολογικά συγγενείς λέξεις της Νέας Ελληνικής της Στήλης Β. (δυσο στοιχεία της Στήλης Β περισσεύουν).

Στήλη Α	Στήλη Β
1. imrobi	α. βιταμίνη

2. expulsus	β. πρέσα
3. vidit	γ. πείρα
4. imperitos	δ. πελάτης
5. premi	ε. ιδέα
	στ. πρόβα
	ζ. δείγμα

Μονάδες 10

Γ1. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις:

clari	τη γενική του πληθυντικού αριθμού στον υπερθετικό βαθμό του ίδιου γένους.
quidam	την αιτιατική στον ίδιο αριθμό και στο ίδιο γένος.
viri	τη δοτική στον ίδιο αριθμό.
carcere	την αιτιατική του πληθυντικού αριθμού.
altero	τη γενική ενικού στο θηλυκό γένος.
continenter	Το επίρρημα στον συγκριτικό βαθμό.
familiae	την ίδια πτώση στον άλλο αριθμό.
generi	την αιτιατική στον ίδιο αριθμό.
aliquod	τη δοτική του πληθυντικού αριθμού στο ίδιο γένος.
dedecus	την ίδια πτώση στον άλλο αριθμό.
res	τη γενική στον άλλο αριθμό.
praecipites	Την αφαιρετική του ενικού αριθμού.
malis	τη γενική στον ίδιο αριθμό.
ebore	την αιτιατική στον ίδιο αριθμό.

aere	τη γενική του πληθυντικού αριθμού.
------	------------------------------------

Μονάδες 15

Γ2. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθέναν από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους:

consecuti erant	το β' ενικό πρόσωπο στην υποτακτική του παρατατικού.
expulsus est	το α' πληθυντικού πρόσωπο στην υποτακτική ενεστώτα στην άλλη φωνή.
strangulati sunt	το β' πληθυντικό πρόσωπο της υποτακτικής παρατατικού στην ενεργητική περιφραστική συζυγία (να ληφθεί υπόψη το υποκείμενο).
victus	τον ίδιο τύπο (γένος, αριθμό, πτώση) στον ενεστώτα της άλλης φωνής.
debemus	το β' πληθυντικό πρόσωπο στην οριστική μέλλοντα στην ίδια φωνή.
constituta est	τη δοτική του γερουνδίου.
susceptum	το β' ενικό πρόσωπο στην οριστική ενεστώτα στην ίδια φωνή.
avertunt	το απαρέμφατο παρακειμένου στην άλλη φωνή (να ληφθεί υπόψη το υποκείμενο)
agunt	την αφαιρετική στο σουπίνο
premi	το α' πληθυντικό πρόσωπο στην υποτακτική υπερσυντελικού στην άλλη φωνή.

utitur	το γ' πληθυντικό πρόσωπο στην προστακτική μέλλοντα
sciebat	το β' ενικό πρόσωπο στην οριστική μέλλοντα στην ίδια φωνή.
facere	το β' ενικό πρόσωπο στην προστακτική ενεστώτα στην άλλη φωνή.
mallet	το β' πληθυντικό πρόσωπο στην οριστική ενεστώτα.
respondisset	το γ' ενικό πρόσωπο της οριστικής του συντελεσμένου μέλλοντα στην παθητική περιφραστική συζυγία (να ληφθεί υπόψη το υποκείμενο).

Μονάδες 15

Δ1.α. Να γίνει πλήρης συντακτική αναγνώριση των παρακάτω λέξεων: proelio, Asiae, nomini, illum, cana (το δεύτερο στο κείμενο).

Μονάδες 5

Δ1.β. «utrum post aliquot annos cana esse mallet an calva»: να αναγνωρίσετε το είδος της δευτερεύουσας πρότασης (μονάδα 1), να αιτιολογήσετε τον τρόπο εκφοράς της (μονάδες 2) και να δηλώσετε τη συντακτική της λειτουργία (μονάδα 1).

Μονάδα 4

Δ1.γ. «et si habet Asia suspicionem quandam luxuriae, Murenam laudare debemus»: να μετατρέψετε τον υποθετικό λόγο έτσι ώστε να δηλώνει υπόθεση δυνατή ή πιθανή.

Μονάδες 2

Δ2.α. «In Asiā continenter vixit»: να δηλώσετε την ίδια επιρρηματική σχέση χρησιμοποιώντας τα τοπωνύμια: i) Ephesus, ii) Athenae

Μονάδες 2

Δ2.β. «altero consule»: να αποδώσετε τη φράση με δευτερεύουσα πρόταση.

Μονάδες 4

Δ2.γ. «si habet Asia suspicionem quondam luxuriae, Murenam laudare debemus»: να μετατρέψετε τη δευτερεύουσα πρόταση σε μετοχική φράση.

Μονάδες 2

Δ3. «Murenam laudare debemus»: να μετατρέψετε την ενεργητική σύνταξη σε παθητική.

Μονάδες 3

Δ4.α. «Eum clari quidam sed improbi viri consecuti erant»: να μετατρέψετε τον ευθύ λόγο σε πλάγιο με εξάρτηση : Sallustius narravit

Μονάδες 5

Δ4.β. «Tum interrogavit filiam, utrum post aliquot annos cana esse mallet an calva»: να μετατρέψετε τον πλάγιο λόγο σε ευθύ και να αποδοθεί με όλους δυνατούς τρόπους.

Μονάδες 3

Επιμέλεια: Πελώνης Θάνος